

2016-10-20

Dnr SN/2016:198

Referens
Susanne HedlundMottagare
Socialnämnden

Långsiktigt planerande av bostäder för nyanlända på anvisning.

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen att godkänna arbetsgruppens bedömningar för ett långsiktigt planerande av bostäder för nyanlända på anvisning 2017-2020.

Sammanfattning

Med den nya bosättningslagen som trädde i kraft den 1 mars 2016 tydliggjordes kommunens åtagande att ta emot nyanlända på anvisning för bosättning. Möjligheten för en kommun att tacka nej till anvisningar togs bort. Vidare ökade antalet anvisade för 2016 jämfört med tidigare år. Regelförändringarna har tillkommit samtidigt som en besvärande bostadsbrist utvecklats till ett reellt hinder för utvecklingen i Stockholmsregionen.

Ansvar för mottagandet av nyanlända på anvisning ligger på socialnämnden. I ansvaret ingår att lösa boendet. För att lösa uppgiften har socialförvaltningen som stöd samlat en arbetsgrupp med tjänstemän från samhällsbyggnadsförvaltningen, Botkyrkabyggen och kommunledningsförvaltningen.

Syftet med arbetsgruppens arbete har varit att bidra till att skapa en beredskap för åren 2017-2020 gällande bostäder för nyanlända på anvisning. Bedömningen är att kommunen annars ständigt kommer att arbeta i akutlägen och ha svårt med framförhållning och god planering i arbetet.

2016-10-20

Dnr SN/2016:198

Bakgrund och syfte – en ny svår uppgift att lösa

Med den nya bosättningslagen som trädde i kraft den 1 mars 2016 tydliggjordes kommunens åtagande att ta emot nyanlända på anvisning för bosättning. Möjligheten för en kommun att tacka nej till anvisningar togs bort. Vidare ökade antalet anvisade för 2016 jämfört med tidigare år. Regelförändringarna har tillkommit samtidigt som en besvärande bostadsbrist utvecklats till ett reellt hinder för utvecklingen i Stockholmsregionen.

Flyktingsituationen i kombination med läget på bostadsmarknaden innebär att läget skärpts markant för kommunen att skapa boendelösningar för 158 nyanlända på anvisning för 2016 och 201 för 2017 samt ungefär samma nivå för 2018. Kommunen kommer inte klara sin lagstadgade skyldighet utan att skapa nya lösningar.

Ansvar för mottagandet av nyanlända på anvisning ligger på socialnämnden. I ansvaret ingår att lösa boendet. För att lösa uppgiften har socialförvaltningen som stöd samlat en grupp med tjänstemän från samhällsbyggnadsförvaltningen, Botkyrkabyggen och kommunledningsförvaltningen.

Syftet med gruppens arbete har varit att bidra till att skapa en beredskap för åren 2017-2020 gällande bostäder för nyanlända på anvisning. Bedömningen är att kommunen annars ständigt kommer att arbeta i akutlägen och ha svårt med framförhållning och god planering i arbetet.

Förutsättningar för mottagande på anvisning ändras över tid beroende på situationen i världen samt inströmning till Sverige som regleras utifrån lagstiftningar, senast lagen om tillfälliga uppehållstillstånd. Detta medför att planering av bostäder för nyanlända på anvisning behöver hållas levande och ständigt följa den utveckling som sker för att på bästa sätt möta den boendesituation som uppstår i just Botkyrka kommun.

För 2016 anvisas kommunen 158 nyanlända personer med uppehållstillstånd.

För 2017 anvisas kommunen 201 nyanlända personer med uppehållstillstånd.

Det betyder i princip att kommunen behöver få fram boendelösningar för nära 500 nya botkyrkabor under en treårsperiod, i en jämn takt av ungefär 15 varje månad. Vi har sedan tidigare antagit att ungefär halva antalet är familjer och halva antalet ensamhushåll. Det innebär i sin tur ett behov av runt 50-70 familjelägenheter och runt 250 små bostäder.

2016-10-20

Dnr SN/2016:198

Antalet asylsökande påverkas förstås av de skarpa konflikt- och krigssituationerna i Europas närhet, men i hög grad också av politiska beslut och kontrollåtgärder i en rad länder. Till följd av många beslut i EU-länderna har antalet asylsökande minskat kraftigt till Sverige under 2016. Dock är det viss eftersläpning i Migrationsverkets arbete vilket gör att vi nu och för några år fram ser och kommer att se effekterna av det stora antalet asylsökande som kommit tidigare år till Sverige. Minskningen av asylsökande till Sverige ser vi alltså effekter av först möjligtvis under slutet av 2018 och framåt.

Värt att observera är också att drivkrafterna att ta sig vidare antas ha ökat enligt UNHCR samt att smugglare har en tendens att hitta nya vägar runt lag- och kontrollåtgärder. Detta skulle kunna innebära att vi trots allt inte alls kommer att se en minskning under slutet av 2018 och fram. Dessa och liknande faktorer gör det mycket svårt att göra en säker prognos för 2019-2020.

En ytterligare osäkerhetsfaktor är fördelningen mellan ensamhushåll och barnfamiljer. Här ändras uppgifterna som Migrationsverket lämnar till kommunerna. De allra senaste uppgifterna innebär en förändring från en fördelning på 50-50 till 80-20. Samtidigt har vi egna uppgifter som tyder på att många av ”ensamhushållen” i själva verket är delar av splittrade familjer som finns på olika platser i Sverige eller inom EU. Det här behöver följas noggrant så att vi har beredskap för rätt behov.

Sammanfattande slutsats är att vi tills vidare inriktar oss på att lösa uppgiften för 2016-2018 med de antaganden vi gjort hittills. Principlösningen för familjerna är kommunkontrakt och för ensamhushållen nybyggda små bostäder (tillfälliga boenden, flyttbara modulhus, halvpermanenta hus). En ny bedömning av läget med ett scenario för åren 2019-20 behöver tas fram under 2017.

Arbetsgruppens bedömningar

- Principer för hyressättning för modulbostäderna behöver utredas ytterligare. Dagens hyror är satta till och med 31 december 2016. Kommunens ekonomichef får i uppdrag att utreda vidare.
- Fördelningen mellan ensamhushåll och barnfamiljer som anvisas till kommunen bör ligga kvar på 50-50 som planeringssiffra. Detta dels eftersom kommunen behöver bygga upp en planering och beredskap och därmed är i behov av ett planeringstal och dels för att många ensamhushåll beräknas vänta på anknytning.

2016-10-20

Dnr SN/2016:198

- I de fall där anknytning innefattar barn ska barnperspektivet styra kommunens arbete. Anknytningar där barn ingår erbjuds kommunkontrakt precis som de barnfamiljer som anvisas i sin helhet från början. Kommunen ska arbeta med att hitta långsiktiga och hållbara lösningar så långt som möjligt i de fall där det går. Det skapar i längden ett tryggare och effektivare mottagande.

- Modulhusen ska betraktas som en boendelösning om minst fem år. Denna riktning innebär att det parallellt byggs nya bostäder i kommunen för att individen ska ha reell möjlighet att söka sig vidare efter fem år, det vill säga en rimligare faktisk etableringstid för arbete och inkomster. Femårs-principen bygger på uppgifter från Botkyrkabyggen om en ungefärlig kötid på 6-7 år i deras bostadskö. Gruppen uppfattar att kortare boendetider skulle kunna medföra att individen istället söker sig till Socialtjänstens andra verksamheter för hjälp med bostad vilket vi bör försöka undvika både för den enskilde individens skull men också för kommunen som helhet med tanke på integrationsaspekter.

- Mixat boende är en möjlighet vid en mer permanent lösning och förespråkas om ett större antal tillfälliga bostäder byggs på samma plats. Det innebär att en viss andel viks till nyanlända medan resten viks till studenter, ungdomar, gruppboenden etc. Mixat boende kan bidra till att minska stigmatisering, minska risk för skadegörelse på och runt bostäderna samt bidra till ökad integration.

- Planering och uppförande av modulbostäder från och med 2017 kan sägas ha tre ben, som alla tre är i beroendeställning till varandra;

- Socialförvaltningen ansvarar för att så snart som möjligt ta fram ett samarbetsavtal Socialförvaltningen och Botkyrkabyggen. Liknande det avtal som redan finns gällande kommunkontrakt. Socialförvaltningen ansvarar för att ta rollen som beställare av volym, storlek på lägenheter, tidsaspekter etc. Socialförvaltningen är alltså kund och beställare för förhyrning av modulbostäderna.

- Samhällsbyggnadsförvaltningen tar emot platsbeställning från Botkyrkabyggen samt levererar platser, enligt de kriterier som arbetsgruppen tidigare arbetat fram, se sidan 5 i detta dokument, för att Botkyrkabyggen ska kunna uppföra modulbostäder i den takt och enligt de behov som Socialförvaltningen presenterar för Botkyrkabyggen.

- Botkyrkabyggen upphandlar, bygger och förvaltar. Detaljer för tillvägagångssätt justeras i samarbetsavtalet och som även framgår av nya ägardirektiv till Botkyrkabyggen (KS 2 maj, KF 26 maj).

2016-10-20

Dnr SN/2016:198

Hanteringen blir således precis som vid vilken byggnation som helst.

Ansvarsområden

- Från och med 2017 ska bostadssituationen för nyanlända på anvisning klaras i det ordinarie linjeansvaret inom kommunkoncernen.
- Nya ägardirektiv till Botkyrkabyggen klargör att Botkyrkabyggen ansvarar för bostäder till nyanlända (KS 2 maj, KF 26 maj). Botkyrkabyggen har ansvaret för att bygga och förvalta modulbostäderna. (Följer av nya ägardirektiv från april 2016)
- Samhällsbyggnadsnämnden har ansvaret att tillhandahålla platser för modulhus genom markupplåtelser.**
- Socialnämnden har som ansvar att för kommunens räkning se till att tillfälliga bostäder tillkommer i en omfattning som motsvarar behovet. (Följer av kommunfullmäktiges uppdrag 2015-10-22§151)
- Sektion för nyanlända inom Socialförvaltningen ansvarar för och hanterar alla kontakter med de nyanlända på anvisning och upprättar hyresavtal utan besittningsrätt. De arbetar enligt befintliga rutiner för socialtjänstens övriga lägenheter.

Kriterier för markupplåtelser för modulhus

Mark har identifierats i kommunen för uppförande av modulbostäder 2017-2020 enligt följande kriterier:

- volymen på modulbostäder utgår från hur många som kommer på anvisning
- modulbostäder ska uppföras på platser som inte är detaljplanerade
- undvika de områden där många egenbosatta redan bor
- byggs ut successivt i etapper om mindre enheter på flera platser istället för större enheter på ett fåtal platser
- boendeform bör inte styra kontraktsform istället bör typ av hushåll styra kontraktsformen

Avslutande kommentar

Den här tjänsteskrivelsen behandlar olika moment som olika delar av kommunkoncernen behöver genomföra för att kommunen sammantaget ska uppfylla sina skyldigheter enligt Bosättningslagen. Var för sig är momenten inte komplicerade utan tvärtom snarast lätta att hantera med kompetens och rutiner som finns och fungerar. Utmaningarna kommer bestå i att dels sätta ett processinriktat arbetssätt i verket där ”överlämningarna” fungerar, dels att resursmässigt/intressebaserat prioritera den här uppgiften i konkurrens med andra större/viktigare mål för varje berörd organisationsdel.

2016-10-20

Dnr SN/2016:198

Socialnämnden föreslår således kommunstyrelsen att godkänna arbetsgruppens bedömningar för ett långsiktigt planerande av bostäder för nyanlända på anvisning 2017-2020.

Marie Lundqvist
Socialchef